

Vinterfågelräkningarna

1997-98

Text och teckningar: Sören Larsson

Stora snöomängder föll över trakten den 1 december, det kom också att bli det enda vinterlika innan jul- och nyårshelgen. Resterande del av december var det mest grått och disigt och ibland t o m varmgrader. Snön låg ändå kvar över årsskiftet.

En mild förvinter bör innebära att fågellivet gynnas. Resultatet från fågelräkningarna under de här helgdagarna vi-

sar dock inte på några stora fågelomgångar i trakten. 1880 fågelindivider av 37 arter räknade vi in. Resultatet överensstämmer mycket väl med de tidigare år då det saknats rönnbär och då kottsättningen hos gran och tall är dålig. Sådana år saknas också de fåglar vi kallar för invasionsarter, ändå fanns sidensvansar, björktrastar och gråsikor om än i mycket små antal.

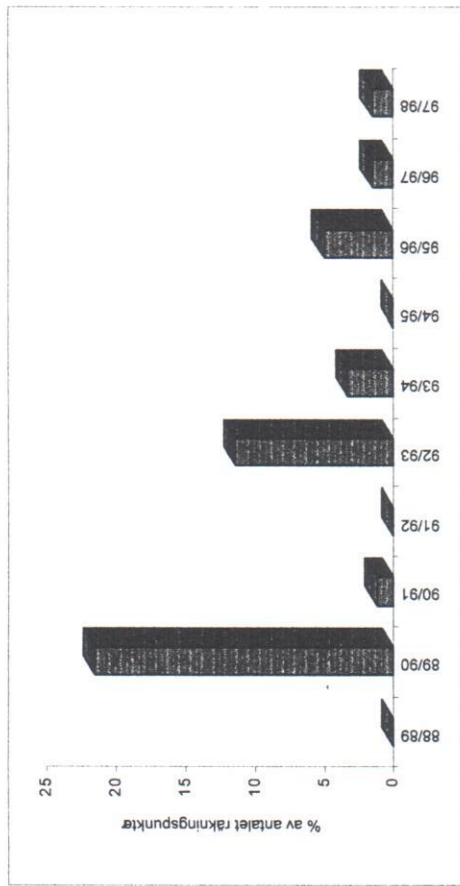
Resultatet

Itabellen visas resultatet från de 10 räkningsruterna som genomfördes 1997/98. Att det varit en mild höst och förvinter indikerar bl a det stora antalet kråkor som fanns kvar i trakten. Det var endast talgoxen som förekom på flera räkningspunkter än kråkan. Korp sågs också på flera punkter än tidigare. Här kan anledningen vara att korparna nu är mer utspridda i trakten eftersom Naturklubben tvingats upphöra med örmutfodringen. Blåmes och nötväcka är två arter som ökat i antal de senaste två decennierna, där kan vi ännu inte se någon förändring i den trenden.

Negativ utveckling föreligger hos kungsfågel, entita och träd-

Mindre korsnäbb

Korsnäbbens förekomst vintrarna 1988 - 97 i Surahammars kommun.

krypare och årets räkningar visar att även den tendensen håller i sig.

Jag avser att granska två arter lite närmare, nämligen korsnäbb och domherre.

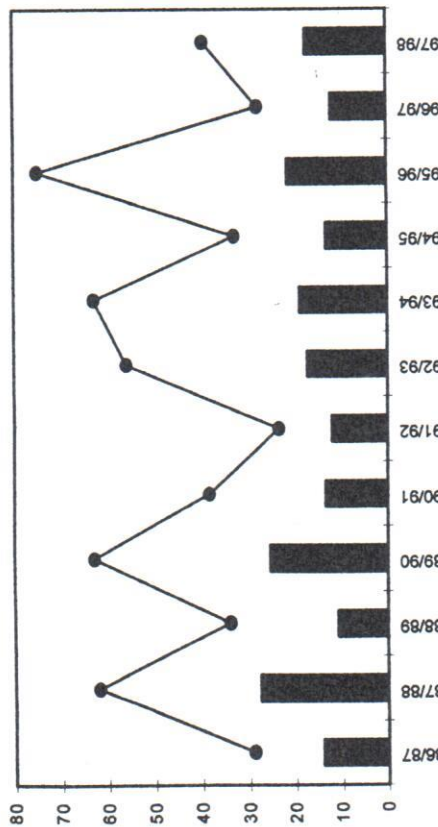
Korsnäbben är intressant på flera sätt. Fåglarna är mycket vackert tecknade, de röda hanarna och grönfärgade honorna är också oftast oskygga, vilket gör att man ibland kan betrakta dem på nära avstånd. Deras säreget formade näbb skapar förundran, men är ett "måsteverktyg" när fågeln skall bända upp frusna grankottar och peta ur dess frön. Genom sina ljudliga kontaktlåten livar de upp vinterskogarna de år de finns här och redan i full vinter kan man höra hanarna sjunga. Då korsnäbbarna är så specialiserade i sitt födoval (frön av gran och tall) för de ett kringflackande liv över väldigt stora områden i norra Europa och Asien.

Inför kommande vinter har vi åter rik kottsättning på såväl gran som tall, därför

kan korsnäbbarna komma att utgöra ett stort inslag i våra skogsmarker igen. Vid vinterfågelräkningarna särskiljer vi inte på de båda arterna större och mindre korsnäbb. I de flesta fall är det den mindre korsnäbben som förekommer i våra skogar.

I diagrammet visas vilka vintrar och i vilken omfattning korsnäbbar förekommit hos oss. Som framgår var det hela 9 år sedan vi vara med om ett stort korsnäbb-sår. Senaste tioårsperioden visar också att efter ett bra år följer två dåliga år. Jag ser fram emot räkningarna kommande jul-nyårshelg, nästan enbart för korsnäbbarnas skull.

Jag valde också domherren, därför att ovanligt stora flockar med domherrar sågs vid Seglingsberg och i Surahammars just under jul- och nyårshelgen 1997/98. Fåglarna uppehöll sig vid de lönnbestånd som finns där. Med tanke på dessa ansamlingar

Domherrrens uppträdande i Surahammars kommun vid vinterfågelräkningarna 1986 - 97. *Staplarna* visar förekomst av domherre i % av antalet räkningspunkter och *linjen* visar genomsnittliga antalet individer/rutt.

kunde man misstänka att en större invasi- on inträffat.

Vinterfågelräkningarna visade dock att det inte var frågan om någon stor inva- sion av domherre senaste vintern, det fanns en hel del domherrar men att det rörde sig om små flockar. I figuren visas förekom- sten av domherre under de senaste 12 åren och då framstår vintern 1995/96 som den då flesta antalet domherrar fanns här. No- terbart är också att domherren inte längre varierar så mycket i förekomst mellan åren, däremot varierar flockstorlekarna mycket mellan åren. Sambandet större förekomst och stora flockar ses också tydligt i figuren. Den födda de förtår hos oss under vinterperioden är främst frön av lönn och björk.

Tabellen visar resultatet jul/nyårshelgerna 1997/98. Totalt inräknades 1881 fåglar

Tack till Ingrid Åkerberg (2 rutter), Lise-Lotte Norin, Yngve Pettersson, Thomas Forsberg, Lennart Eriksson, Mikael Leppälampi, Seppo Ormiskangas och Sören Larsson (2 rutter) för insatsen 1997/98.

Fågelrapporten för 1998

Då var det dags att lämna in årets fågelobsar igen. Sortera gärna rapporten efter fågelart istället för datum så underlättas registreringen betydligt. Notera om någon av dina obsar/häcklokaler ej skall publiceras. Skicka din rapport, så fort som möjligt efter nyår, till Jan Österberg, Ashammarvägen 70, 730 60 Ramnäs (jan.osterberg@telia.com) eller Ralf Lundmark, Tråddragarvägen 6, 730 60 Ramnäs (ralf.lundmark@mail.bip.net).